

Samenvatting van het proefschrift

V.B.C. Biemans
"Inflammatory Bowel Disease Therapies: from Efficacy to Effectiveness"

Promotiedatum: 26 februari 2021

Universiteit: Radboud Universiteit Nijmegen

Promotores:

Prof. dr. J.P.H. Drenth

Copromotores:

Dr. F. Hoentjen

Dr. M.J. Pierik

Dit proefschrift focust zich op het gebruik van medicijnen voor inflammatoire darmziekten (IBD) in de dagelijkse praktijk. Eerst hebben we aangetoond dat het cumulatieve gebruik van corticosteroiden in de afgelopen 25 jaar is gedaald en dat er een relatie bestaat met het toenemende gebruik van thiopurines en anti-TNF. Al is de totale daling hiermee niet geheel te verklaren. Vervolgens hebben we de medicijnen die sinds 2014 voor IBD op de markt zijn gekomen bestudeerd. We hebben een prospectief, multicenter (15 ziekenhuizen) en observationeel cohort opgezet (ICC Registry) voor patiënten die behandeld werden met vedolizumab, ustekinumab, tofacitinib en de combinatie van laag-gedoseerde thiopurines met allopurinol (LDTA). We toonden aan dat er een verschil zat tussen de 'efficacy' (hoe goed het medicijn werkt onder ideale omstandigheden) en de 'effectiveness' (hoe goed het medicijn werkt in alledaagse omstandigheden) van de medicijnen. Er kwamen relatief weinig ernstige bijwerkingen voor waarbij het merendeel van de patiënten met een ernstige bijwerking ook behandeld werd met concomitante immunosuppressiva. Er zaten wel verschillen in het voorkomen van bijwerkingen tussen de medicijnen. Leeftijd was niet geassocieerd met bijwerkingen maar comorbiditeiten wel. Opvallend was dat er voor alle biologicals en small molecules frequente intervalverkortingen of dosisverhogingen waren.

In het tweede gedeelte hebben we met behulp van statistische technieken, om confounding te verminderen, vedolizumab en ustekinumab met elkaar vergeleken in patiënten die eerder gefaald waren op anti-TNF behandeling. Hieruit bleek dat de effectiviteitsuitkomsten beter waren voor ustekinumab terwijl er geen verschillen waren in de veiligheidsuitkomsten tussen beide middelen. Ook hebben we LDTA en thioguanine op een vergelijkbare manier met elkaar vergeleken in patiënten die eerder gefaald waren op conventionele thiopurines door bijwerkingen. Hieruit bleek dat zowel de veiligheids- als effectiviteitsuitkomsten vergelijkbaar waren en beide dus een reële optie zijn na het falen van conventionele thiopurines door bijwerkingen.